

# گروه

Ida Jalali

ترتینوئین یکی از مشتقات ویتامین A به شمار می‌رود که به عنوان اولین ترتینوئید موضعی در FDA شناخته شده و همین ماده در صنعت داروسازی تحول بزرگی ایجاد کرد. از این ماده اولیه در بسیاری از محصولات درمانی و بهداشتی پوست از جمله ژل موضعی ترتینوئین و ژل ضد جوش آکنومیس استفاده شده است. ترتینوئین قوی در سراسر دنیا به اشکال کرم، محصول، ژل و لوسیون تولید می‌شود.

در واقع ترتینوئین متابولیت ترتینوئیدی ویتامین A محسوب شده و از چسبندگی سلول‌های فولیکولی اپیتال با کاهش تشکیل میکروکمدون‌ها می‌کاهد. همچنین با تحریک فعالیت میتوزی و افزایش ساخت سلول‌های اپیتلیال منجر به خروج انواع جوش و کمدون‌ها می‌گردد.

یکی از محصولات شرکت داروسازی کیش مدیفارم کرم موضعی ترتینوئین با دوزهای ۰/۰۲۵ درصد و ترتینوئین ۰/۰۵ درصد بوده که بعد از فرموله شدن ترتینوئین با کلیندامایسین فسفات، محصول آکنومیس به وجود آمد. ژل موضعی آکنومیس با هم‌افزایی که دارد، یک ضد آکنه قوی محسوب می‌شود. به طور کل می‌توان گفت ژل موضعی ترتینوئین خواص زیر را دارد:

- ضد پیری
- ساخت کلاژن
- کاهش انسداد منافذ
- افزایش الاستینه پوست
- ضد التهاب و لایه برداری
- افزایش فرآیند رشد سلولی

## موارد مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین

ژل و کرم موضعی ترتینوئین با مکانیسم عمل و خواصی که دارد، یکی از بهترین محصولات به منظور کاهش جوش و آکنه به شمار می‌رود و یکی از اولین انتخاب‌های متخصصین پوست در نظر گرفته می‌شود. ژل و کرم موضعی ترتینوئین به عنوان یک متخصص به درمان جوش و آکنه (آکنه ولگاریس) می‌پردازد. از دیگر موارد مصرف کرم و ژل موضعی ترتینوئین می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- درمان کراتوز پیلاریس
- کاهش کک و مک‌های پوستی
- از بین بردن چند رنگی پوست
- بهبود ترک‌های لب و خشکی آن
- بهبود لوسمی پرومیلوسیتیک حاد
- کاهش چین و چروک‌های ریز پوست
- کرم و ژل ترتینوئین برای جوش و جای آکنه
- درمان و کاهش ترک‌های پوستی (استریا)
- کوچک‌تر و مسدود کردن منافذ باز پوست
- کاهش آسیب‌های ناشی از نور خورشید و اشعه UV
- بهبود دهنده جای جوش و زخم‌ها با افزایش تولید کلاژن
- درمان و بهبود پسوریازیس، روزاسه، آلوپسی، ملاسما و لیکن پلان

- افزایش گردش خون به صورت موضعی و به دنبال آن بهبود ظاهر پوست
- بهبود اختلالات پوستی ناشی از مشکلات زمینه‌ای مانند بیماری کبدی، تیروئید و دیابت
- لایه‌برداری و کاهش ملاتونین پوست و به دنبال آن از بین بردن لکه‌های تیره و هایپرپیگمنتاسیون

## موارد منع مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین

کرم و ژل ترتینوئین اگرچه یکی از بهترین انواع محصولات پوستی شمرده می‌شود، اما برای تمام افراد مناسب نیست. این دارو در داروخانه‌های سراسر کشور موجود است، اما باید به یاد داشته باشید، حتماً قبل از مصرف شرایط جسمانی، مصرف داروهای همزمان، سن، جنسیت و شدت عارضه برای پزشک متخصص کامل توضیح داده شود. موارد منع مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین می‌تواند به علت یکی از شرایط مذکور باشد، بنابراین باید مصرف این محصول دارویی را طبق نظر متخصص انجام دهید. به طور خلاصه در ادامه به ذکر موارد منع مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین پرداخته‌ایم:

- علائم ناشی از آفتاب سوختگی‌های شدید
- کودکان و نوجوانان کمتر از ۱۸ سال
- افراد با پوست‌های بسیار حساس
- مصرف همزمان لایه‌بردارهای دیگر
- حساسیت به ماده‌ی ترتینوئین
- آگزما و التهاب‌های بسیار حاد
- پس از پیلینگ شیمیایی
- خشکی شدید پوستی
- بارداری و شیردهی
- داشتن زخم‌های باز
- عفونت پوستی
- قصد بارداری

## عوارض جانبی ژل و کرم موضعی ترتینوئین

مصرف همزمان ۲ و یا چند دارو می‌تواند سبب مشکلات ناخواسته‌ای شود. این مشکلات می‌توانند ناشی از تأثیرات بیش از حد یک یا هر ۲ دارو و یا تشدید عوارض داروها باشند. لازم است، قبل از مصرف هر دارویی از جمله این محصول عوارض جانبی کرم و ژل موضعی ترتینوئین شناسایی شود تا در صورت مشاهده سریعاً پیگیری فرمایید و از بروز اختلالات حادث‌تر جلوگیری به عمل آورید. از بارزترین عوارض جانبی ژل و کرم موضعی ترتینوئین می‌توان موارد زیر را نام برد:

- بروز ورم و التهاب
- خشکی و پوسته پوسته شدن
- سوزش، خارش و قرمزی پوست
- حساسیت بیش از اندازه در برابر آفتاب و نور خورشید
- حساس شدن پوست به دیگر محصولات بهداشتی در طول درمان با ژل موضعی ترتینوئین

## تداخلات دارویی ژل و کرم موضعی ترتینوئین

همان‌طور که پیش‌تر اعلام کرده‌ایم یکی از عوارض دارویی می‌تواند به علت مصرف همزمان چند ماده و یا چند نوع از داروها باشد، اصطلاحاً به این موضوع تداخل دارویی می‌گویند. تداخلات دارویی ژل و کرم موضعی ترتینوئین می‌تواند در صورت استفاده همزمانی با دیگر محصولات زیر اتفاق بیافتد:

- گریپ فروت
- داروهای ضد بارداری
- لایه‌بردارهای قوی دیگر
- دیگر رتینوئیدهای موضعی
- مکمل با محتویات ویتامین A
- داروهای کورتیکو استروئیدی
- شوینده و تونرهای دارای الکل
- داروهای ضد انعقاد (وارفارین)
- داروهای ضد افسردگی (سرترالین)
- آنتی بیوتیک‌های موضعی (کلیندامایسین، اریترومایسین، جنتامایسین و تتراسایکلین)
- محصولات حاوی پراکساید بنزوئیل، اوره، سالیسیلیک اسید، BHA، AHA، اسید لاکتیک)
- ضد ویروسی‌های موضعی (کرم یا ژل اینترفرون آلفا، ایکوزانوئیدها، گانسیکلوویر، آسیکلوویر)
- ضد قارچ موضعی (کلوتریمازول، کتوکونازول، ایکونازول، میکونازول، سرتاکونازول سیکلوپیروکس)

## نکاتی درباره ژل و کرم موضعی ترتینوئین

- با توجه به اینکه مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین از انواع مشتقات ویتامین A به شمار می‌آید، مصرف بیش از اندازه آن می‌تواند سمیت با ویتامین A را به همراه خود داشته باشد. همچنین بهتر است قبل از مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین نکاتی درباره نحوه و زمان مصرف، شرایط نگهداری و هشدارهای آن بدانید. ما در ادامه سعی کردیم مهم‌ترین نکاتی که باید درباره ژل موضعی ترتینوئین اطلاع داشته باشید را بیان کنیم:
- این محصول دارویی باید در دمای پایین‌تر از ۳۰ درجه سانتی‌گراد، به دور از نور آفتاب و در جای خشک نگهداری شود.
  - ژل و کرم موضعی ترتینوئین باید دور از دسترس کودکان نگه داشته شود.
  - مصرف این محصول در زمان بارداری خطرات جبران ناپذیری را می‌تواند به همراه داشته باشد، این دارو با توجه به مکانیسم عملی که دارد و وارد خون می‌شود حتی ممکن است باعث سقط جنین شود. در طول بارداری به جای مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین بهتر است، با مشورت پزشک معالج جایگزین دیگری را تهیه بفرمایید.
  - از این محصول به عنوان یک درمان طولانی مدت نباید استفاده کنید و فقط در زمان تجویز شده پزشک آن را مصرف بفرمایید.
  - قبل و بعد از مصرف کرم و ژل موضعی ترتینوئین به دقت و کامل دست‌های خود را بشویید. محل آسیب دیده را با آب ولرم شستشو دهید و به آرامی خشک نمایید.

- حداقل تا ۱ ساعت پس از استفاده کرم و ژل موضعی ترتینوئین از لوازم آرایشی و بهداشتی استفاده نفرمایید. سعی کنید همیشه از مواد آرایشی غیرکومودوژنیک استفاده کنید.
- زمان مصرف ژل و کرم موضعی ترتینوئین در ساعات پایانی روز، قبل از خواب است و باید ۱ مرتبه در طول شبانه‌روز استفاده شود.
- نتیجه مصرف این محصول دارویی معمولاً بعد از چند هفته و یا نهایتاً چند ماه نمایان می‌شود. در صورت بروز خشکی و التهابات کمی در سطح پوست نگران نباشید، پس از مصرف در مدت کوتاهی از بین می‌رود.
- در شروع دوره مصرف کرم موضعی ترتینوئین بروز جوش‌های ریز و سطحی طبیعی است و پس از عادت کردن پوست به این ماده، این عوارض ناچیز نیز از بین خواهند رفت.
- به هیچ عنوان کرم موضعی ترتینوئین نباید با غشاهای مخاطی از جمله دهان، بینی و چشم‌ها برخورد داشته باشد. در صورت تماس، فوراً به اورژانس مراجعه بفرمایید.
- با توجه به اینکه در دوره درمان مشکلاتی پوستی با کرم موضعی ترتینوئین، پوست نسبت به آفتاب بسیار حساس می‌شود، حتماً از ضد آفتاب خصوصاً در محل موضع استفاده بفرمایید.
- این محصول فقط به منظور استعمال خارجی و موضعی تولید شده و روی سطح پوست باید مالیده شود.
- ژل و کرم موضعی ترتینوئین در یک تیوپ ۱۵ گرمی به همراه یک برگه راهنما داخل جعبه در داروخانه‌ها با تجویز پزشک قابل خریداری است.

## نتیجه‌گیری

کرم و ژل موضعی ترتینوئین یکی از نامدارترین و معروف‌ترین محصولات درمانی پوست به شمار می‌رود. این محصول دارویی با درمان مشکلاتی پوستی از جمله جوش و آکنه، توانسته جای خود را به عنوان ضد جوش اورژانسی در اذهان مردم باز کند. لازم به ذکر است از هم افزایی ترتینوئین و کلیندامایسین دیگر محصول کیش مدیفارم یعنی ژل و کرم موضعی آکنومیس تولید شده است.

اگرچه مصرف کرم و ژل موضعی ترتینوئین مزایای زیادی دارد، اما برای تمام افراد مناسب نیست و باید به شرایط فعلی آن‌ها نیز توجه شود. حتماً قبل از شروع هر دارو قسمت تداخلات دارویی و عوارض جانبی بروشور همراه با آن را به دقت مطالعه بفرمایید.

لازم به ذکر است، موارد یاد شده صرفاً به منظور بالابردن آگاهی جامعه و افزایش سلامتی مردمان میهن عزیزمان است و به هیچ وجه جایگزینی برای توصیه‌های پزشک متخصص شما به شمار نمی‌رود.